

SVETOVNI DAN ZDRAVJA 1998 – VARNO MATERINSTVO

KASNEJŠE MATERINSTVO

Nosečnost in porod v času adolescence, ki jo SZO definira kot življenjsko obdobje od desetega do devetnajstega leta starosti, sta povezana s precejšnjim tveganjem. Verjetnost smrti zaradi poroda je pri dekletih v starosti od 15 do 19 let dvakrat večja kot pri ženskah v dvajsetih letih; pri deklicah, mlajših od 15 let, pa je kar petkrat večja. Ob vsem tveganju, ki je povezano s porodom v adolescenci, pa v mnogih državah beležijo zelo visok odstotek porodov med mladostnicami – kar 11 odstotkov vseh porodov na leto, kar znese letno 15 milijonov porodov. Neposredna posledica tako velikega števila zgodnjih nosečnosti pa je velika pogostnost zapletov med nosečnostjo, ko so v svetu glavni vzrok smrti pri dekletih, starih od 15 do 19 let.

Prvi porod lahko odložimo na poznejše obdobje s kasnejšim začetkom spolnega življenja in z uporabo učinkovitih kontracepcijskih metod. Nujne pa so tudi spremembe motivov za zgodnje rojevanje otrok pri posameznikih in v družbi. Izobraževanje in zaposlitev imata pomembno vlogo kot alternativa zgodnjemu materinstvu. Tistim ženskam, ki zanosijo in rodijo v obdobju adolescence, moramo omogočiti varno materinstvo; to pa dosežemo le z bolj razširjeno, učinkovito in dostopno zdravstveno službo. Na Mednarodni konferenci o prebivalstvu in razvoju v Kairu leta 1994 so se dogovorili, da je treba problem spolnega in reproduktivnega zdravja v adolescenci reševati z ustreznimi programi, ki obsegajo obveščanje, svetovanje in zdravstveno varstvo mladostnikov. Ti programi obravnavajo nezaželeno nosečnost, nestrokovni, tvegani splav, spolno prenosljive bolezni, okužbo z virusom HIV, aids, odnose med spoloma, spolno nasilje in zlorabo ter prakso obrezovanja ženskih spolovil, poleg tega pa bi mladim posredovali zelene informacije o spolnosti, reprodukciji in kontracepciji.

VSAKA NOSEČNOST POMENI TVEGANJE

Vsako leto zanosi na svetu približno 200 milijonov žensk. Vsaka od teh nosečnosti se lahko konča nesrečno, tako za mlado mater kot za njenega otroka. Čeprav po zanositvi vseh nevarnosti nosečnosti ne moremo odpraviti, jih lahko zmanjšamo z učinkovito, dostopno in sprejemljivo zdravstveno nego matere.

Na splošno velja, da je ocenjevanje tveganja med nosečnostjo pravi način za racionalizacijo nege, saj naj bi tako zagotovili posebno nego vsem tistim ženskam, ki jo najbolj potrebujejo. V praksi pa postaja vedno bolj očitno, da je pristop, ki upošteva le formalno določeno tveganje, vprašljiv, saj lahko skromna sredstva, ki so na voljo, odtegne večini žensk z neugodnim izidom nosečnosti. Dokler nam ne bo na voljo več podatkov, ki bodo potrdili učinkovitost ocenjevanja tveganja pri nosečnicah, to ne sme biti osnovno merilo za ugotavljanje potreb po storitvah nege mater.